

Josephus Henricus Antonius Hoelen is geboren op 24 januari 1891 in Leiden. Hij was de zoon van Andre Joseph Maria Hoelen en Maria Eduarda Josephina van Houten.

In juni 1917 slaagde hij aan de Universiteit Leiden voor het artsenexamen. In januari 1918 werd hij bevorderd tot arts. Na zijn studie vestigde hij zich in 1919 als huisarts op Brinklaan 124 in Bussum. Hij zou dat blijven tot 1 februari 1967.

Hij trouwde op 25 juli 1922 in Utrecht met Margaretha Petronella Maria Leronarda Coebergh (1893-1985). Ze kregen drie zoons, Jacobus (Jaap) Andreas Josephus Carolus Maria (1923-1945), Andreas (André) Jacobus Carolus Josephus Maria (1925-1945) en Josephus (Joep) Carolus Franciscus Leonardus Maria (1929-2006) en een dochter Maria Paulina Jacoba Carola Margaretha (1927-2016). Het gezin was katholiek.

In 1931 werd in de Sint Vitusparochie in Bussum de Katholieke Sint Hubertusgroep opgericht. Dr. Houben werd voorzitter van de groep en was groepsdokter. Ook adviseerde hij regelmatig de leiding van de groep als het om belangen van individuele jongens ging. Zijn zoons Jaap en André waren verkenner bij de groep. De eerste bijeenkomsten werden gehouden op de zolder van villa Columbia aan de Nieuwe 's Gravelandseweg. Na verschillende andere locaties kreeg de groep in 1934 hun eigen gebouw aan de Plaggenweg bij de Zandzee. De stam van de groep heette de St. Hubertusstam. De Hubertus had goede contacten met de Ericagroep.

Josephus was ook maatschappelijk actief bij andere organisaties. In 1938 werd hij bv medisch adviseur bij zwemvereniging 'prinses Beatrix'.

Tijdens de oorlog was dr. Hoelen actief in het (artsen) verzet. Hij gaf onder andere valse gezondheidsverklaringen af en was volgens de Duitsers schuldig aan sabotage.

Om grip te krijgen op de artsen werd op 19 december 1941 door de bezetter de oprichting van de nationaalsocialistische Artsenkamer afgekondigd, waarvoor het lidmaatschap van artsen verplicht werd. Artsen reageerden door de toenemende druk van de Artsenkamer door op 24 maart 1943 hun beroep op naambordjes af te plakken en op receptbriefjes door te krassen. In juni schreven de artsen een protestbrief aan de Rijkscommissaris Seyss-Inquart over het verplichte lidmaatschap van de Artsenkamer. Seyss-Inquart gaf daarna opdracht om de 1700 ondertekenaars van deze brief te arresteren. Velen doken onder, NSB'ers verfdeden het woord 'arts' op de praktijk- en huismuren om arrestatie te vergemakkelijken en circa 360 artsen werden gearresteerd. De twee grootste groepen artsen belandden in Kamp Amersfoort op 26 juni en 13 augustus 1943. Ze werden volledig onderworpen aan het kampregime en moesten ook dwangarbeid verrichten. Zij werden na

het tekenen van een zogenaamde excuusbrief en met de verplichting tot betaling van een boete van 50 gulden weer in vrijheid gesteld.

Josephus werd op 12 juli 1943 gearresteerd voor deelname aan de Artsenactie en op grond van valse beschuldigingen. Hij werd twee keer verhoord aan de Euterpestraat in Amsterdam, maar niet veroordeeld. Vervolgens werd hij overgebracht naar kamp Amersfoort en op 22 december 1943 weer in vrijheid gesteld.

Jaap en André waren leerling van de R.K. HBS 'In 't Gooi' in Hilversum. André zat nog op school toen hij werd opgepakt. Jaap werkte al en was Kontrolleur. Hij raakte betrokken bij het verzet en wist onder andere 'voedsel te organiseren'. Beide zoons werden gearresteerd op 14 augustus 1944, mogelijk om druk uit te oefenen op hun vader. Ze werden ondergebracht in de Palmkazerne in Naarden. Daar werd André ziek. Jaap kreeg kans om naar Engeland te ontsnappen, maar bleef bij zijn broer.

Op 19 augustus 1944 werd opnieuw een bevel afgegeven tot arrestatie van dr. Hoelen. Hij kon een kwartier voordat de SD kwam vluchten. Na de huiszoeking gaf de SD het bevel dat hij zich moest melden, anders zou ook zijn jongste zoon Joep worden meegenomen. Die was door zijn vrouw echter al in veiligheid gebracht in Amsterdam.

Via gevangenis Weteringschans in Amsterdam kwamen zijn zoons André (kampnummer 6203) en Jaap (kampnummer 6204) op 28 augustus aan in Kamp Amersfoort. Op hun kampkaart voor kamp Amersfoort staat bij beiden als reden '*Arbeitsverweigerung*'. Op 8 september zijn ze naar concentratiekamp Neuengamme gedeporteerd. André overleed daar op 25 januari 1945 aan dysenterie. Over het overlijden van Jaap zijn er twee verhalen. Hij werd vlak voor de bevrijding in april 1945 met vele anderen door een executiepeloton gefusilleerd óf hij is om het leven gekomen toen hij probeerde van een kolentrein te springen, waarmee hij vervoerd werd na sluiting van kamp Neuengamme.

Josephus dook in eerste instantie onder in Amsterdam maar moest daar na verraad weer weg. Hij ging naar de achterhoek en assisterende in Groenlo in een huisartsenpraktijk onder de schuilnaam Dr. Jos Bakker.

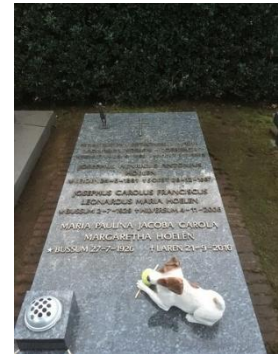
Na de bevrijding werd hij weer arts in Bussum. Het gebouw van zijn verkennergroep Sint Hubertus aan de Plaggenweg was tijdens de oorlog in beslag genomen door de Nationale Jeugdstorm, die er niet al te zuinig mee omgesprongen was. Het gebouw overleefde de oorlog wel. De Sint Hubertusgroep moest twee jaar wachten voor ze weer in hun gebouw konden, omdat het voor gezinshuisvesting broodnodig was. In 1960 ontving dr. Hoelen van hopman Herman Post het *dankbaarheidsinsigne* voor zijn inzet als voorzitter en groepsdokter.

Rond 1968 ging de groep over naar Luchtscouting. Bij de heropening van hun gebouw in 1969 nam dr. Hoelen afscheid als voorzitter en werd erevoorzitter. De groep werd opgeheven in 1986.

Hij nam afscheid als huisarts op 8 februari 1964 maar bleef daarna onder andere als bedrijfsarts actief tot begin 1968. In januari 1968 gaf hij een receptie omdat hij een halve eeuw arts was.

Josephus is overleden op 28 december 1987 in Soest. Hij werd begraven op de Oude RK begraafplaats St. Vitus in Bussum, bij zijn vrouw, zoon Joep en dochter Maria. Hij ontving voor zijn inzet tijdens de oorlog, het als zoon Jaap, het Verzetshedenkingskruis.

Meer informatie

[Josephus Henricus Antonius Hoelen \(1891 - 1987\) - Genealogy](#)
[Algemeen Handelsblad » 01 jun 1917 - Art. 139 | Delpher](#)
[De standaard » 19 jan 1918 - Art. 39 | Delpher](#)
[Huwelijk Josephus Henricus Antonius Hoelen & Andre Joseph Maria Hoelen & Maria Eduarda Josephina van Houten & Margaretha Petronella Maria Leonarda Coebergh & Jacobus Buldewinus Meinardus Coebergh & Carolina Maria Cornelia Huberta Jansen op 19 juli 1922 te Utrecht, provincie Utrecht » Open Archieven](#)
[Bussum - Oude RK Begraafplaats St. Vitus - - graf 597213](#)
[De Gooi- en Eemlander : nieuws- en advertentieblad » 31 aug 1934 - Art. 92 | Delpher](#)
[De Gooi- en Eemlander : nieuws- en advertentieblad » 18 feb 1938 - Art. 267 | Delpher](#)
[Contactblad Historische Kring Bussum 17/2 \(2001\) 35-50](#)
[Scouting-Sint Hubertusgroep | Historische Kring Bussum](#)
[Krantenartikel 50 jaar Hubertus 1980](#)
[Sint Hubertus groep \(scouting\) | Historische Kring Bussum](#)
[Krantenartikel 50 jaar Hubertus 1981](#)
[Hoelen, A.J.C.J.M. | Historische Kring Bussum](#)
[Hoelen, J.A.J.C.M. | Historische Kring Bussum](#)
[Hoelen, J.H.A. | Historische Kring Bussum](#)
[482619.pdf](#)
[Hoelen, J.H.A. | Historische Kring Bussum](#)
[Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen | Oorlogsgravenstichting](#)
[Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen \(Bussum, 7 januari 1925 - Neuengamme, 25 januari 1945\) - Oorlogsbronnen.nl](#)
[Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen | Digitaal Monument Neuengamme](#)
[Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen | Oorlogsgravenstichting](#)
[Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen \(Bussum, 26 mei 1923 - Neuengamme \(D, Neder-Saksen\), 1 april 1945\) - Oorlogsbronnen.nl](#)
[Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen | Digitaal Monument Neuengamme](#)
[De Gooi- en Eemlander » 28 mei 1960 - Art. 34 | Delpher](#)
[Artsenverzet tijdens de Tweede Wereldoorlog](#)
[Register Verzetshedenkingskruis haf-hullu-pg-119-133.pdf](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.